

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 5C/243/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314209709
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Kubjatková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2016:5314209709.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou Mgr. Andreou Kubjatkovou v právnej veci navrhovateľky: N. I., M.. M., T.. XX.X.XXXX, H. XXX XX M. Č.. XXX, právne zastúpená JUDr. Antóniou Kauzalovou, advokátkou, AK, Májová 1115, 022 01 Čadca, proti odporcom X/ V.. N. C., T.. XX. X. XXXX, H. XXX XX M. Č.. XXXX, X/ V.. I. C., T.. XX.XX.XXXX, H. XXX XX M. Č.. XXXX, obaja právne zastúpení Advokátskou kanceláriou STEHURA & partners, s.r.o., so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, v konaní o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu

rozhodol:

Návrh sa z a m i e t a .

O trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľka svojím návrhom podaným na súd dňa 29.10.2014 žiadala súd, aby určil, že navrhovateľka nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z jej práva prechodu pešo, nákladným motorovým vozidlom, traktorom po parcele X. XXXXX/X podľa geometrického plánu číslo 128/2014 zo dňa 5.9.2014 vyhotoviteľa Jána Markuliaka na parcelu CKN 15077/1 katastrálne územie M. zapísanú na LV č. XXXX Okresného úradu odbor katastrálny Č.Z.. Zároveň žiadali náhradu trov konania.

Navrhovateľka vo svojom návrhu uviedla, že parcela CKN XXXXX o výmere 2024 m² orná pôda k.ú. M. zapísaná na LV číslo XXXX je v jej výlučnom vlastníctve, a parcela CKN XXXXX/X o výmere 395 m² TTP katastrálne územie M. zapísaná na LV č. XXXX je v bezpodielovom spoluvlastníctve odporcov 1/, 2/. V roku XXXX navrhovateľka nadobudla pozemok ústnou darovacou zmluvou od svojej matky Y. M., M.. R., ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu Čadca pod číslom 2004/108-P a zo dňa 10.2.2004, podľa ktorého rozhodnutia vlastníctvo parcely získala vydržaním dňom 1.1.1993. Po tom, čo navrhovateľke matka darovala parcelu CKN XXXXX, navrhovateľka prechádzala z poľnej cesty na uvedenú parcelu tak, ako jej matka, cez tú časť parcely XXXXX/X, ktorá je totožná s parcelou CKN XXXXX/X podľa GP č. 128/2014. Navrhovateľka, ako aj jej matka iný prístup na svoju nehnuteľnosť nemali, na parcelu prechádzali so súhlasom vlastníka parcely CKN XXXXX/X Z. R., ktorý bol bratom matky navrhovateľky. Prechádzali pešo, nákladným autom, traktorom za účelom obhospodarovania parcely CKN XXXXX vo vlastníctve navrhovateľky. Nepretržitým prechodom po dobu viac ako 10 rokov vzniklo im na parcele CKN XXXXX/X vecné bremeno dňom 1.1.1993 vydržaním podľa § 151 ods. 1 OZ zo zákona. Navrhovateľka s právnym predchodcom odporcov 1/, 2/ Z. R. uzatvorila dňa 4. 6. 2010 zmluvu o zriadení vecného bremena na parcele CKN XXXXX, avšak vklad tejto zmluvy nebol povolený, keďže nespĺňala náležitosti potrebné na vklad práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Navrhovateľka má naliehavý právny záujem na určení jej práva, ktoré nadobudla vydržaním, a to potrebou zápisu tohto práva v katastri nehnuteľností. Odporca v 1. rade nesúhlasil, aby vecné bremeno bolo zapísané na

katastri, preto je navrhovateľka nútená domáhať sa zápisu súdnou cestou, keďže odporca v 1. rade začína vykonávať priehlbiny odvozom zeminu z parcely CKN XXXXX/X, a navrhovateľka má obavu, že priehlbiny mohol vykonať aj na spornej parcele, v dôsledku čoho by jej bol znemožnený prístup na pozemok, a bránilo by sa obhospodarovaniu pozemku.

Odporcovia 1/, 2/ vo svojom vyjadrení sa k návrhu uviedli, že s týmto nesúhlasia. Keďže navrhovateľka v návrhu tvrdí, že prechádzala so súhlasom vlastníka, z toho vyplýva, že nebola dohodnutá s Z. R. na vecnom bremene práva prechodu cez parcelu CKN XXXXX/X vždy, keď chcela prejsť cez túto parcelu, pýtala si súhlas od Z. R.. Je pravdou, že uzatvorili zmluvu o zriadení vecného bremena na parcelu CKN XXXXX, ale jej vklad nebol povolený. Ak aj navrhovateľka cez túto parcelu od roku 2010 prešla, zrejme len preto, že mala uzatvorenú zmluvu o zriadení vecného bremena, a vykonávala právo prechodu podľa tejto zmluvy. V roku 2014 však navrhovateľka po nehnuteľnosti ani jedenkrát neprešla, a parcelu ani neobrábala, túto kosil N. Š.. Nie je pravdivé jej tvrdenie, že na parcelu nemala iný prístup, ako cez žalovanú parcelu XXXXX/X, chodila na ňu inou cestou, ani v zmluve o zriadení vecného bremena nie je určené, kadiaľ sa má prechod uskutočňovať, cez parcelu CKN XXXXX/X, je tam uvedená parcela CKN XXXXX, z toho vyplýva, že navrhovateľka po nej nikdy nechodila. Ak by mala vydržať právo zodpovedajúce vecnému bremenu, musela by byť oprávnenou, musela by byť dobromyseľná, že jej právo patrí na základe nejakého titulu, z tohto dôvodu tvrdia, že návrh je nedôvodný.

Z vyjadrenia navrhovateľky k vyjadreniu odporcov 1/, 2/ vyplýva, že ešte právna predchodkyňa navrhovateľky Y. M., M. R. sa so svojím bratom Z. R. dohodli, že môže prechádzať po časti CKN XXXXX/X, ktorá je totožná podľa GP s parcelou CKN XXXXX/X TTP o výmere 32 m². Z tohto dôvodu uviedla, že cez spornú parcelu sa prechádzalo so súhlasom Z. R., z čoho však nevyplýva, že pri každom prechode cez spornú časť parcely si navrhovateľka, respektíve jej právna predchodkyňa pýtali súhlas od Z. R.. Navrhovateľka uzatvorila s bratom Z. R. dňa 4. 6. 2010 zmluvu o zriadení vecného bremena z dôvodu, aby toto právo k cudzej veci, právo prechodu po parcele CKN XXXXX bolo zapísané na LV, ktorý v čase uzatvorenia zmluvy v katastri nehnuteľností založený nebol. Navrhovateľka iný prístup na svoju parcelu nemá. Dňa 30. 5. 2014 podal odporca na stavebnom úrade Obec M. žiadosť na vydanie stavebného povolenia pre stavbu „Garáž“ na parcele CKN XXXXX. Obec vydala stavebné povolenie Č:S565/R1914/2014/ČA dňa 1.8.2014, kde v odôvodnení stavebný úrad udáva ... „Námietky zo strany účastníkov konania neboli k stavbe vznesené, pripomienka vznesená zo strany N. I. týkajúca sa umožnenia vstup na svoj pozemok parcelu číslo XXXXX geometrickým zameraním cez parcelu XXXXX sa nedotýka povoľovanej stavby, realizáciou stavby totižto nedôjde k obmedzeniu doteraz zaužívaného prístupu na pozemok parcelu číslo XXXXX, umiestnenie stavby nie je v kolízii s doteraz zaužívaným prístupom.“ Z tohto teda vyplýva, že odporca v 1. rade mal a má vedomosť, že cez parcelu CKN XXXXX prechádzala na svoju nehnuteľnosť navrhovateľka, a sporná časť parcely je zaužívaným prístupom na parcelu CKN XXXXX vo vlastníctve navrhovateľky. Prechodom po parcele CKN XXXXX/X navrhovateľkou a ešte jej právnu predchodkyňou vzniklo na parcele CKN XXXXX/X vecné bremeno.

Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že trvá na podanom návrhu, Z. R. je brat jej matky, vždy sa medzi sebou dohodli, opýtala sa, či tadiaľ môže chodiť, on povedal, že stále, potom sa ho už po ďalšie razy nepýtala. Problémy medzi nimi neboli. Chodili po tej časti parcely, kadiaľ si dali urobiť geometrický plán, z druhej strany bolo mokro, nešlo sa tadiaľ prejsť. Nikto im v prechode nebránil, nažívali si v dobrom, boli to jej krstní rodičia. Asi pred tromi - štyrmi rokmi jej začal brániť N. Y., otec odporkyne v 2. rade, ktorý chcel s nimi spísať zmluvu, že na svojej parcele nebude stavať dom. Ona mu uviedla, že s touto podmienkou nesúhlasí, a on chcel jej záhony o výmere 23 árov za 100 m². Nie je pravda, že po parcele neprechádzali v roku 2014. Najprv skosili medzu oni, potom požiadali družstevníkov. V roku 2013 tam mali zasadené zemiaky, v roku 2014 nechali parcelu ležať, v roku 2015 chceli opätovne zorať. Jej matka tadiaľ chodievala možno aj 50 rokov, nevie uviesť, ešte žije, a leží v nemocnici, ohliadky sa nebude môcť zúčastniť. Ona po spornej parcele chodila od roku 1982, odkedy jej ju darovala jej matka. Pokiaľ ide o zmluvu o zriadení vecného bremena, chcela ísť ešte za pánom R., avšak už ho zatvárali, nemohla sa k nemu dostať. Y. M. sa dohodla s ujcom Z. R., a boli dohodnutí asi 50 rokov. Jej matka sa narodila v roku XXXX a pán Z. R. XXXX, boli rovesníci. Cez parcelu XXXXX/X okolo rodinného domu postaveného na parcele XXXXX/X cez parcelu XXXXX nechodievali, chodievali cez parcelu XXXXX/X.

Právna zástupkyňa navrhovateľky na pojednávaní uviedla, že trvajú na podanom návrhu, navrhovateľka, ešte jej právna predchodkyňa prechádzala na svoju nehnuteľnosť cez parcelu CKN XXXXX po časti parcely XXXXX/X, ktorá je totožná podľa geometrického plánu č. 128/2014 s parcelou CKN XXXXX/X o

výmere 32 m² vo vlastníctve odporcov. Navrhovateľka parcelu získala titulom vydržania dňom 1.1.1993, čo potvrdil aj Obvodný pozemkový úrad vo svojom rozhodnutí číslo 2004/108-PA zo dňa 10.2.2014, a týmto dňom nadobudlo aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu výkonom práva, teda vydržaním podľa § 151 OZ v spojitosti s ustanovením § 134 OZ. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa v tomto prípade spája s vlastníctvom nehnuteľnosti a prechádza na vlastníka nehnuteľnosti. Nie je potrebný právny titul v súvislosti s prechodom s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu 1Cdo/40/2008, kde sa vyslovene uvádza: k vzniku práva z vecného bremena môže dôjsť aj výkonom práva vydržaním pri splnení zákonných podmienok. Už právna predchodkyňa navrhovateľky po dobu asi 30 rokov chodila na túto parcelu po spornej parcele 1077/4, výmera 32 m² adekvátne prevozu nákladným autom, traktorom, nákladné auto potrebovali, aby mohli zväžľať úrodu na parcele, kde sa aj robilo. Navrhovateľka má naliehavý právny záujem na tejto žalobe, chcela mať zabezpečené a zapísané právo vecného bremena na liste vlastníctva na Správe katastra, preto aj chcela s pánom R. uzatvoriť túto zmluvu, aby nemala v budúcnosti problémy. S tvrdením právneho zástupcu odporcov 1/, 2/ nesúhlasia z dôvodu, že dohoda skutočne bola ústne uzatvorená ešte medzi Z. R. ako pôvodným vlastníkom a matkou navrhovateľky pani M., o tejto sa zmienili aj vo svojich písomnostiach, ktoré predkladali súdu. Písomnú zmluvu uzatvorili z dôvodu existencie stavu právnej istoty pre navrhovateľku. Navrhovateľka na základe rozsiahleho dokazovania, výsluchom svedkov na ohliadke, na mieste samom, ako aj listinnými dôkazmi preukázala dôvodnosť podaného návrhu, z tohto dôvodu navrhujú návrhu vyhovieť a priznať náhradu trov konania.

Odporca v 1. rade na pojednávaní uviedol, že s návrhom nesúhlasí, nikdy sa nestretol s navrhovateľkou, nie je pravda, že by bol proti zavkladovaniu vecného bremena, od deda, ktorý zomrel v lete v roku 2014, odkúpil túto parcelu bez vecného bremena, mal informáciu od deda, že navrhovateľka prechádzala po spornej parcele, ale nie po /4, ale po ľavej strane. Osobné a nákladné vozidlo cez spornú parcelu nikdy neprešlo, prechod z poľnej cesty nebol možný pre výškové prevýšenie. Jeho svokor dostal parcelu darovacou zmluvou, ktorá však nenadobudla právoplatnosť, využíval ju asi 15 rokov ako stavebnú parcelu, kde mal zložený stavebný materiál na výstavbu domu. Pokiaľ navrhovateľka chodila cez svoju parcelu, tak nechodila tadiaľ, kde má vyhotovený geometrický plán, ale tadiaľ, kde má on postavenú garáž. Nesúhlasil so šírkou cesty 5 metrov. V roku 2014 tadiaľ neprechádzala, ani nič nekosila. Navrhovateľka má možnosť chodiť inou cestou z hornej časti, ako aj z ľavej časti, pokiaľ staval garáž, staval čo najbližšie k prístupovej ceste, k spodnej prístupovej ceste, po ktorej navrhovateľka nechodila. Nevie, prečo sa na to prihládalo pri stavebnom povolení. Navrhovateľka chodila z parcely XXXXX/X okolo rodinného domu postaveného na parcele XXXXX/X na parcelu XXXXX.

Právny zástupca odporcov 1/, 2/ na pojednávaní uviedol, že s návrhom nesúhlasí z dôvodov, že ak by navrhovateľka právo mohla vydržať, musela by byť oprávnenou držiteľkou, musel by existovať nejaký zmluvný vzťah, titul, na základe ktorého by bola oprávnenou držiteľkou, a mohlo vecné bremeno vzniknúť, takýto vzťah neexistuje, cez predmetnú parcelu nebolo možné prechádzať ťažšími dopravnými prostriedkami, respektíve nákladnými autami. Navrhovateľka žiada šírku prístupovej cesty 5 metrov, pričom bežná komunikácia má šírku 3,5 metra. Navrhovateľka sa už pokúšala zriadiť vecné bremeno na základe neplatnej zmluvy, ktorá nebola riadne zavkladovaná, pričom Z. R. ako povinný z vecného bremena už rok predtým uzatvoril inú zmluvu, ktorou nehnuteľnosť daroval inej osobe. Na ohliadke hneď prvý svedok, manžel navrhovateľky, uviedol, že keď chceli prejsť cez sporné nehnuteľnosti, museli si pýtať dovoľenie majiteľa pána R.. Z toho vyplýva, že žiadna dohoda o práve vecného bremena nebola, vždy si pýtali súhlas. Navrhovateľke chýba dobrá viera v tom, že vecné bremeno jej patrí. Taktiež na ohliadke svedkovia uvádzali, že na spornú nehnuteľnosť sa chodilo rôznymi spôsobmi, zvrchu, zospodu, nie presne po žalovaných nehnuteľnostiach, preto právo vecného bremena nemohlo vzniknúť. Keby mala navrhovateľka právo vecného bremena, ešte jej dávni predchodcovia, načo v roku 2010 s pánom R. zriaďovala zmluvu o zriadení vecného bremena práva prechodu. To však nedokazuje, že chodila aj pred 20., 30. rokmi, čo žiaden svedok nepovedal. Taktiež majú námietky aj proti petitu žalobného návrhu, nemala byť žaloba o určenie vlastníctva, ale o výkon vecného bremena, teda o plnenie, súd si to mal ako predbežnú otázku vyriešiť, či tam vecné bremeno je alebo nie je, z tohto dôvodu žiadajú žalobu zamietnuť. Žalobu žiadajú zamietnuť, navrhovateľka neuniesla vecné bremeno, len si myslí, že 50 rokov dozadu jej matka mala niečo dohodnuté, či mala, to nikto nevie. Nepreukázala ani kedy sa stal pán R. vlastníkom, kedy zdedil predmetnú nehnuteľnosť, a žaloba na plnenie má vždy prednosť pred žalobou o určenie, teda navrhovateľka podala nesprávnu žalobu, z tohto dôvodu žiadajú žalobu zamietnuť.

Okrem výsluchu účastníkov konania súd vykonal dokazovanie výsluchom svedkov, ohliadkou na mieste samom, ako aj oboznámením sa s celým spisovým materiálom.

Svedkyňa Q. N. na pojednávaní uviedla, že je susedou účastníkov konania, navrhovateľka chodievala na pole tak, že keď vyšla z chalupy, vyšla na trávnik, z trávnik na pole, chodievala aj z poľnej cesty. Z poľa zemiaky odvážať nemohla, je tam výškové prevýšenie, ktoré neumožňuje vstup na danú parcelu.

Svedok D. I., manžel navrhovateľky, na ohliadke uviedol, že chodievali cez sporné parcely popod medzu traktorom, nikto mu nebránil v užívaní, pýtal sa Z., ktorý bol jeho krstný, či môže tadiaľ prejsť, vždy a dovraveli.

Svedkyňa N. C., dcéra navrhovateľky, na ohliadke uviedla, že vždy chodili stredom pozemkov, keďže na jednej časti pozemkov mali jednu úrodu, na druhej časti inú úrodu, aby si to neničili. Nikto im nebránil, s Z. R. dobre vychádzali, brániť začali až noví majitelia a ich svokor Y.. Predtým medza nebola až taká vysoká, bola menšia, dalo sa po nej prejsť traktorom, aj Aviou.

Svedok N. C., zať navrhovateľky, na pojednávaní uviedol, že bol tiež aj susedom, na sporný pozemok chodili práve v miestach, kde sú vytýčené štyri kolíky, so svokrom chodievali traktorom, Aviou, on bol aj Nissanom. V prechode na túto časť parcely im nikto nebránil, s Z. R. nemali nikdy problémy, cesta nebola taká vymytá, v podstate išla súbežne s medzou, teda výškový rozdiel je práve tá koľaj, ktorá je vymytá, a robí tento výškový rozdiel. Kolo plechovej budy nechodili, od Z. R. súhlas nepýtali. Ešte stará babka Y. M. to mala s ním dohodnuté, že mohli tadiaľto chodiť, lebo boli súrodenci. On Z. R. pomáhal kosiť.

Svedkyňa N. M. uviedla, že je susedou účastníkov konania. Navrhovateľka odjakživa chodievala po spornej parcele, a to aj traktorom a autom, nikto im nebránil. Vie o tom, že im teraz bránia odporcovia, cesta predtým taká nebola, nebol taký breh. Z. R. nikdy nebránil v prechode, vzťahy medzi nimi boli dobré, boli to rodina, brat so sestrou. Nikto sa nikdy nikoho nepýtal, aj ona sa nepýtala, keď išla peši.

Svedkyňa B. Y. na pojednávaní uviedla, že je dcéra navrhovateľky. Na pozemok chodievali popod medzu, po ceste sa dalo prejsť bez najmenších problémov, neboli tam narobené také hrby, ako od nejakých ťažkých strojov, krajinu udržiavali, kosili, teraz sa prístupová cesta veľmi zmenila, a to od roku 2013, kedy tam bola naposledy s autom Felíciou, ktorú si tam nacúvala pomaly odspodu. Chodievali iba touto prístupovou cestou, v dávnej minulosti im nikto nebránil, rodičia tento prechod mali vysporiadaný.

Svedkyňa Š. C. na pojednávaní uviedla, že je susedou účastníkov konania, pričom poukázala na spornú parcelu, kde dolný záhon orávali, horný kosili, niekedy opačne, cesta bola širšia, videli, že tadiaľto chodievali aj traktorom, keď viezli od nich hnoj.

Svedkyňa Z. C. uviedla, že je dcérou svedkyne Š. C., ako aj susedou. Cesta bola vždy širšia, kde sa stálo na ohliadke, tam sa traktor točil.

Svedkyňa N. Š. na pojednávaní uviedla, že po ceste, kde sa stálo na ohliadke, chodievala matka pani I., potom navrhovateľka, k spodnému záhonu šli spodom, k vrchnému vrchom. Chodievali aj traktorom, fúrikom, aj autom. V súčasnosti je cesta vymytá.

Svedkyňa Z. K. na pojednávaní uviedla, že je susedkou účastníkov konania, pričom uviedla, že navrhovateľka chodili cestou, ktorá je mimo sporného pozemku.

Svedkyňa I. Š. na pojednávaní uviedla, že sa k veci vyjadriť nevie.

Svedok V. W. na pojednávaní uviedol, že je priateľ odporcov. Chodieval tu už dobrých 20 rokov. Pomáhal tu sadiť zemiaky, vozil materiál s nákladným autom. Navrhovateľka tu chodila za tých 20 rokov asi tri - štyri razy sadiť zemiaky, inak to tu kosievali. Na pozemok chodila po ceste okolo garáže, bol tam malý zjazd.

Svedkyňa I. K. na pojednávaní uviedla, že odporkyňa je jej sestra, odporca švager. Po spornej ploche nechodievali. Chodievali cez miesto, kde je teraz garáž, predtým tam bola stará čerešňa. Keď mali úrodu na druhej strane záhona, tak zväžali na opačnej strane smerom ku ceste úrodu. Pána R. sa pýtali, nevie, či zakaždým, keď prešli, bola pri tom, keď sa pýtali.

Svedok Z. R. na ohliadke uviedol, že je synom Z. R. staršieho, je aj susedom. Lokalitu pozná. Navrhovateľka chodievala na pozemky cestou od čerešne, od garáže. Na mieste, kde stála ohliadka, tadiaľ neprechádzali na svoje pozemky. S pánom Z. R. určite boli dohodnutí, keď išiel z kostola, stavil sa, alebo oni sa tu stavili, dohodli sa. Niekedy bol pri tom, keď sa pýtali.

Svedkyňa I. C. uviedla, že je sesternicou odporkyne, vyrastala tu. Chodievala k dedkovi Z. R. na prázdniny. Navrhovateľku pozná. Úrodu zväžali kárikou alebo vozíkom, traktor používali, keď viezli hnoj. Vtedy ho viezli až pod druhú medzu. Raz si pamätá, že sa babky pýtali na súhlas.

Svedkyňa D. Y. na pojednávaní uviedla, že je matkou odporkyne v 2. rade, býva tu od narodenia. Navrhovateľka je jej sesternica. Cez sporný pozemok nechodili, nakoľko tadiaľto sa nedalo prejsť, išli vrchným pozemkom. V roku 2010 tam navrhovateľka a jej dcéra sadili zemiaky, každá si ich zviezla dole ku ceste, ku garáži, a taktiež ku plechovej búde. Raz si pamätá, ako doniesli k Z. R. bonboniéru a fľašu vína, súhlas dostali, a pokiaľ išiel k I. Z. R., prišiel opitý, babka sa len rozčuľovala.

Svedkyňa N. D. na ohliadke uviedla, že je dcérou Z. R.. Matka spomínala, že keď prichádzali na tieto pozemky, boli sa spýtať, či môžu prejsť, alebo aj otca, nebola pri každom rozhovore.

Svedkyňa Z. Y. uviedla, že je sesternicou navrhovateľky a dcérou Z. R., pričom pozemky boli oplotené až do samého vrchu, keď niečo chceli robiť I. na záhone, rozhradilo sa to, prešlo sa, nikomu sa nebránilo, prv sa to tak robilo, pýtali si súhlas od ich otca, keď prechádzali týmto pozemkom. Väčšinou ona bola pri tom.

Svedok D. K. na ohliadke uviedol, že je švagor odporkyne. Vnučku Z. R. má za ženu. Cez sporný pozemok sa nechodilo, nakoľko by sa prevrátil, vodiča robil 20 rokov.

Svedok N. Y. na pojednávaní uviedol, že je zať pána R.Y., otec odporkyne. Je tu priženený od roku 1983, 35 rokov užíva pozemok pod pozemkom pani I. a jej matky. Až po revolúcii, keď prestali gazdovať, sa vytvorila medza, vždy sa oralo len koňom, nikdy sa neoralo traktorom. V roku 2011 - 2012 tu mali zemiaky v záhone pod medzou, v roku 2013 a 2014 to kosil Š. ako družstevný užívateľ. Keď chodievali peši, tak chodievali od garáže, keď zvažovali úrodu na fúrikoch, vreciach a podobne, ukladali si to dole ku ceste, buď ku garáži, alebo z druhej strany ku plechovej búde. Potom tam prišla napríklad dcéra so Škodovkou, dali to do kufra a odviezli. Seno vozievali v batohoch na tragáči. Jediný krát zväžali seno koňom, ktorý sa splašil, a voz sa im prevrátil. Keď prechádzali, vždy pýtali súhlas na prechod. Osobne si pamätá, ako navrhovateľka v roku 2010 prišla pýtať súhlas, a doniesla bonboniéru.

Z výpisu z listu vlastníctva číslo XXXX Y..Ú.. M. G. F., Ž. D. C. XXXXX B. C. B. D. XXXX I. N. N. I.Í..

F. D. W. D. Č. XXXX Y. Ú. Raková súd zistil, že vlastníkom parcely XXXX/X o výmere 385 m² sú odporcovia 1/, 2/.

Z rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu Čadca zo dňa 10.2.2004 súd zistil, že tento potvrdil, že navrhovateľka nadobudla dňom 1.1.1993 vydržaním vlastníctvo k pozemku Y. XXXXX k.ú. M..

Súd sa ďalej oboznámil s geometrickým plánom číslo 128/2014 vytvoreným na zameranie a oddelenie pozemku parcely číslo 15077/4 a určenie vecného bremena práva prechodu a prejazdu vyhotoveného 5. 9. 2014 Jánom Markuliakom, úradne overeného 8.10.2014.

Zo stavebného povolenia číslo S565/R1914/2014/Č zo dňa 1.8.2014 stavebníka Ing. N. C. ohľadne stavby „Garáž“ na pozemku CKN XXXXX súd zistil, že pripomienka vznesená zo strany N. I. týkajúca sa umožnenia vstupu na jej pozemok parcelu číslo XXXXX geometrickým zameraním cesty cez parcely číslo XXXXX G.a nedotýka povoloanej stavby, realizáciou stavby totižto nedôjde k obmedzeniu doteraz zaužívaného prístupu na pozemok parcelu číslo XXXXX, umiestnenie stavby nie je v kolízii s doteraz zaužívaným prístupom.

Z uznesenia Okresného súdu v Čadci 5C/243/2014-47 zo dňa 14.4.2015 súd zistil, že okresný súd vydal predbežné opatrenie, ktorým nariadil odporcom, aby boli povinní umožniť navrhovateľke vstup

na parcelu CKN XXXXX X.ez parcelu XXXXX/X v časti totožnou s parcelou CKN XXXXX/X vytvorenou Geometrickým plánom číslo 128/2014 vyhotoviteľom Jánom Markuliakom.

Uvedené uznesenie bolo zmenené Uznesením Krajského súdu v Žiline 5Co/509/2015-74 zo dňa 29.10.2015 tak, že odporcovia 1/, 2/ sú povinní umožniť navrhovateľke vstup na parcelu CKN XXXXX cez parcelu CKN XXXXX v časti, ktorá je totožná s parcelou CKN XXXXX/X - TTP o výmere 32 m² vytvorenou GP č. 128/2014 zo dňa 5.9.2014 vyhotoviteľom Jánom Markuliakom, úradne overeným Katastrálnym odborom OÚ Čadca pod číslom 1026/2014 zo dňa 8.10.2014.

Súd sa ďalej oboznámil s vyhotovenými snímkami z miesta samého.

Zo spisu Okresného súdu v Čadci V 1614/2010 súd zistil, že Z. R. ako povinný z vecného bremena uzatvoril s navrhovateľkou - N. I. ako oprávnenou z vecného bremena zmluvu o zriadení vecného bremena dňa 4.6.2010, rozsah vecného bremena mal byť podľa výmery parcely CKN XXXXX B. výmere 539 m² k.ú. M.. Toto konanie bolo rozhodnutím Správy katastra značka V-1614/2010-Va zo dňa 7.7.2010 prerušené z dôvodu odstránenia nedostatkov, ktoré spočívali v tom, že konanie bolo prerušené do schválenia a zápisu projektu ROEP v obci M. do právoplatného skončenia vkladového konania V 1201/99, kde bol obdarovaný N. Y. Z. D. (noví vlastníci parcely KN XXXX). Zároveň boli vyzvaní účastníci na doloženie geometrického plánu na vymedzenie vecného bremena. Rozhodnutím zo dňa 28.4.2014 OÚ Čadca Katastrálny odbor konanie o vklade zmluvy o zriadení vecného bremena V 1614/2010 zastavil z dôvodu, že nedošlo k odstráneniu chýb, pre ktoré bolo toto konanie zastavené.

Zo spisu Okresného súdu v Čadci V 1201/2009 súd zistil, že darcovia Z. R. a manželka Magdaléna darovali N. Y. a manželke D. Y. parcelu CKN XXXXX o výmere 539 m², každému v 1/2-ici darovacou zmluvou zo dňa 3.6.2009. Konanie bolo rozhodnutím číslo V 1201/2009 zo dňa 22.6.2009 prerušené do vyriešenej predbežnej otázky, ktorou bolo ukončenie zápisu ROEP-u v k.ú. M.. Návrh na vklad vlastníckeho práva podľa tejto darovacej zmluvy bol zamietnutý z dôvodu, že by bolo potrebné upraviť predmet darovania tak, že parcelu nadobudne iba jeden z obdarovaných do výlučného vlastníctva, keďže dochádza k porušeniu § 24 ods. 1 Zákona číslo 180/1995 Z.z.

Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Podľa § 134 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu 10 rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb. Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

Podľa § 151n ods. 1 vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať, alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

Podľa § 151n ods. 2 vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľností prechádzajú vlastníctvom veci na nadobúdateľa.

Podľa § 151o ods. 1 vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu, v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu, alebo zo zákona. Práva zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním). Ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

Navrhovateľka svojím návrhom žiadala, aby súd určil, že nadobudla vydržaním právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré pozostáva z jej práva prechodu pešo, nákladným motorovým vozidlom a traktorom po parcele CKN XXXXX/X na parcelu CKN XXXXX/X. Nepretržitým prechodom po dobu viac ako 10 rokov jej vzniklo dňom 1.1.1993 vydržaním podľa § 151 ods. 1 OZ zo zákona vecné bremeno. Navrhovateľka má naliehavý právny záujem na určení jej práva, ktoré nadobudla vydržaním, a to z

dôvodu, aby toto právo bolo zapísané v katastri nehnuteľností. Právny zástupca odporcov uviedol, že medzi navrhovateľkou a Z. R. neexistovala žiadna dohoda o práve vecného bremena, vždy si pýtali súhlas, a taktiež namietal, že žaloba na plnenie, teda o výkon vecného bremena má vždy prednosť pred žalobou o určenie, a teda navrhovateľka podala nesprávnu žalobu, z tohto dôvodu žiadajú žalobu zamietnuť.

Súd je toho názoru, že navrhovateľka preukázala v tejto veci naliehavý právny záujem, v danej veci ide o žalobný návrh podľa § 80 písm. c) O.s.p., ktorým sa navrhovateľka ako oprávnená z vecného bremena domáha určenia, že jej vzniklo právo zodpovedajúce vecnému bremenu, spočívajúce v prechode a prejazde cez nehnuteľnosť odporcov. Ide teda o určenie existencie vecného bremena, doteraz nezapísaného práva v katastri, z tohto teda súd vyvodil jej naliehavý právny záujem na podanie takéhoto návrhu.

Súd sa však stotožňuje s tvrdením právneho zástupcu odporcov, že navrhovateľka nepreukázala titul - dohodu medzi ňou a Z. R.Í., že je oprávnená prechádzať cez parcelu odporcov. Súd má zato, že bolo jej povinnosťou uniesť dôkazné bremeno a preukázať zákonné podmienky, ktoré jej vyplývali z hmotného práva, preukázať, že medzi ňou a právnym predchodcom odporcov bola uzatvorená dohoda o práve prechodu, o konkrétnom spôsobe, na aký sa právo prechodu bude využívať, či ide o právo prechodu viažúce sa k osobe, alebo k nehnuteľnosti, odkedy bolo toto právo využívané, či bolo využívané nepretržite, dobromyseľne, nerušene. Bolo povinnosťou navrhovateľky preukázať, kedy uplynula vydržacia lehota výkonu práva prechodu. Navrhovateľka v nadväznosti na § 865 ods. 3 Zákona číslo 131/1982 mala možnosť započítať si čas aj pred 1.4.1964 na základe § 872 ods. 6 Zákona číslo 509/91, ale bolo jej povinnosťou preukázať počiatok behu vydržacej lehoty, ktorý je nevyhnutný aj z hľadiska aplikácie behu a dĺžky vydržacej lehoty, ktorá sa aplikuje podľa hmotnoprávnej normy platnej a účinnej ku dňu vzniku práva. Navrhovateľka v návrhu uviedla, že matka jej darovala ústne parcelu 15075 v roku 1982, rozhodnutím OPÚ Čadca ju získala k 1.1.1993 vydržaním. Nepretržitým prechodom po dobu viac ako 10 rokov získala dňom 1.1.1993 vydržaním vecné bremeno práva prechodu.

Súd však poukazuje na to, že ako navrhovateľka, tak aj jej právny zástupcovia tvrdili, že dohoda bola uzatvorená ústne ešte medzi Z. R. ako pôvodným vlastníkom, a matkou navrhovateľky Y. M., ktorá po tejto parcele chodila po dobu 30 - 50 rokov, pričom písomnú zmluvu navrhovateľka a Z. R. uzatvorili len z dôvodu existencie právnej istoty pre navrhovateľku. O vzniku vecného bremena výkonom práva však možno hovoriť iba pri jeho „prvom“ vzniku. Nejde totiž o vznik vecného bremena vtedy, ak dochádza len k zmene subjektov oprávnených alebo povinných z vecného bremena. Vzhľadom na tieto tvrdenia navrhovateľky vecné bremeno práva prechodu už mohlo hypoteticky vzniknúť jej matke. Je však pravdou, že nepreukázala ani kedy sa stal Z. R. vlastníkom spornej nehnuteľnosti, kedy ju zdedil, a teda či mal právo vôbec takúto dohodu, ktorú súd vôbec nemal preukázanú, s matkou navrhovateľky uzatvoriť.

Tvrdenia navrhovateľky v konaní boli neurčité, uviedla, že Z. R. bol brat jej matky, vždy sa medzi sebou dohodli, opýtala sa, či tadiaľ môže chodiť, on povedal, že stále, potom sa ho už ďalšie razy nepýtala. Uviedla, že už jej právna predchodkyňa, matka Y. M., bola dohodnutá s ujcom Antonom R., a táto už využívala prechod 30 - 50 rokov, nevedela presne určiť, koľko. Taktiež manžel navrhovateľky ako svedok na ohliadke potvrdil, že G. Z. R., ktorý bol jeho krstný, pýtal, či môže tadiaľ prejsť, a vždy sa dovraveli. Odporcovia v konaní jednoznačne uvádzali, že pokiaľ tadiaľ navrhovateľka prechádzala, pýtala si súhlas, taktiež svedkovia na ohliadke I. K., Z. R., I. C., D. Y., N. D., Z. Y., N. Y. uviedli, že navrhovateľka si súhlas pýtala, niektorí z nich boli pri tom aj prítomní.

Základnou podmienkou vydržania je držba veci, pričom môže ísť len o oprávnenú držbu v zmysle § 130 ods. 1 OZ, t.j. držiteľ musí byť so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí (nestačí detencia, t.j. faktické nakladanie s vecou). Za oprávnenú držbu sa považuje nakladanie s vecou ako so svojou, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec ako vlastníkovi patrí. Posúdenie toho, či je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa, dobrá viera držiteľa musí byť v danej veci posudzovaná z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu od každého subjektu práva vyžadovať, aby mal, alebo mohol mať pochybnosti o existencii svojho práva. Aj keď držiteľ je subjektívne presvedčený o svojom práve, nebude so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, pokiaľ sú mu, alebo musia byť známe skutočnosti, z ktorých pri zachovaní obvyklej opatrnosti musel spoznať, že nie je subjektom práva, o vydržanie ktorého

ide. Právo zodpovedať vecnému bremenu možno nadobudnúť aj výkonom práva, t.j. vydržaním, avšak k vydržaniu nestačí iba faktický výkon tohto práva, ale oprávnený držiteľ musí vykonávať toto právo pre seba, a byť v dobrej viere, že k veci mu právo prináleží. Dobrá viera ale nemôže byť založená na subjektívnych okolnostiach, ale musí existovať aj nejaký právny dôvod, a to taký, z ktorého istý subjekt so zreteľom na všetky okolnosti môže objektívne vyvodzovať, a byť v dobrej viere, že na druhej strane jemu patrí právo cudzej veci spôsobilej byť obsahom vecného bremena, a že na druhej strane je niekto iný povinný strpieť výkon tohto práva. Subjektívne presvedčenie musí vychádzať z okolností, za ktorých mohlo vecné právo vzniknúť, teda z existencie právneho dôvodu, z ktorého možno vyvodzovať vznik práva, ako to vyplýva z rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR 2CdoN/1178/1996, 22Cdo/2374/2008, stačí aj domnelý právny titul (NS ČR 22Cdo/417/98).

Navrhovateľka teda súdu nepreukázala dobromyseľnú držbu, keďže táto sa musí odvíjať od nejakého právneho dôvodu - úkonu dohody, na základe ktorého by mohla nadobudnúť presvedčenie pri normálnej opatrnosti, že má právo prechodu a prejazdu cez pozemok odporcov. Navrhovateľka túto dohodu nepreukázala, nijako ju nešpecifikovala, naopak, jej právna zástupkyňa vyslovene uviedla, že s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu 1Cdo/40/2008 nie je ani potrebný právny titul na preukázanie práva prechodu, v ktorom rozhodnutí sa uvádza, že k vzniku práva z vedného bremena môže dôjsť ak k výkonom práva vydržaním pri splnení zákonných podmienok. Ako už súd uviedol vyššie, musí existovať právny dôvod, a aj v rozhodnutí 1Cdo/40/2008 sa uvádza, že bola uzatvorená ústna dohoda o práve prechodu, ktorá bola uzatvorená v súlade s miestnymi zvyklosťami.

Ak ide o právo prechodu, taktiež musí byť konkretizované, koľkokrát do roka, akým spôsobom bude vlastník pozemku obmedzovaný, aby mu nevznikla škoda. Je potrebné konkretizovať, čo bolo obsahom dohody o výkone práva s pôvodným vlastníkom, pretože nie je prípustné rozširovať obsah práva z existujúceho vecného bremena. Ak bolo dohodnuté právo prechodu vozom, pešo, nemožno toto právo rozšíriť na právo prechodu traktorom a nákladným motorovým vozidlom.

Podľa rozhodnutia NS SR spisová značka 22Cdo/595/2001 cez cudzí pozemok možno prechádzať na základe rôznych právnych titulov, môže ísť o záväzkový vzťah, môže ísť o výprosu (vlastník pozemku prechádzanie iných osôb cez pozemok trpí bez toho, že by im k tomuto prechádzaniu vzniklo nejaké právo). Skutočnosť, že sa niekto správa spôsobom, ktorý napĺňa možný obsah práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (napríklad prechádza cez cudzí pozemok) ešte neznamená, že je držiteľ vecného práva.

Samotní svedkovia v konaní sa nevyjadřili k dohode. Vyjadřovali sa teda len k faktickému výkonu práva, pričom tvrdenia svedkov navrhovateľov a tvrdenia svedkov odporcov boli absolútne protichodné, nakoľko svedkovia navrhovateľov všetci uvádzali, že navrhovateľka používala ako prechod parcelu CKN XXXXX/X tak, ako bola vytvorená geometrickým plánom, kým svedkovia odporcov udávali, že navrhovateľka chodievala na svoju parcelu cez miesto, kde teraz stojí garáž, a predtým tam stála stará čerešňa. Takže súd z výpovede svedkov nemal ani preukázané, kadiaľ teda navrhovateľka prechádzala na svoju parcelu, či cez pozemok parcelu CKN XXXXX/X, respektíve okolo garáže.

Súd mal zato, že tvrdenia navrhovateľky sú neurčité, nepreskúmateľné, neuniesla dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení, nepreukázala právny dôvod vzniku vecného bremena. Súd sa stotožňuje s tvrdením právneho zástupcu odporcov, že pokiaľ by navrhovateľke vzniklo vecné bremeno vydržaním, nemusela by uzatvárať s Z. R.Í. zmluvu o zriadení vecného bremena. Na základe týchto skutočností súd návrh zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal

na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p. (sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali, bol odvolacím súdom schválený zmier),
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.